nrc

NECROLOGIE

Met haar autobiografische strip ‘Persepolis’ vatte Marjane Satrapi (56) het dagelijkse leven in Iran in iconische beelden

De Iraans-Franse stripmaker Marjane Satrapi. — FOTO GETTY

Marjane Satrapi (1969-2026) | stripmaker De Iraans-Franse Marjane Satrapi werd vooral bekend door haar autobiografische strip ‘Persepolis’, over een meisje dat opgroeit in het Iran van de jaren 80. Het succes van de strip gaf haar een groot podium als criticus van het Iraanse regime.

Stefan Nieuwenhuis

4 juni 2026 om 15:45 • Leestijd 3 minuten

Met haar iconische zwart-witstrip over het leven van een jong meisje in Teheran, gaf de Iraans-Franse stripmaker Marjane Satrapi een gezicht aan de Islamitische Revolutie in Iran. Deze woensdag overleed zij op 56-jarige leeftijd, zo maakte haar familie bekend. In het bericht staat dat „Marjane Satrapi stierf van verdriet, iets meer dan een jaar na het overlijden van Mattias Ripa, haar echtgenoot en de liefde van haar leven".

Met het autobiografische *Persepolis* zette Satrapi zich ruim twintig jaar geleden in één klap in het middelpunt van de aandacht. Het stripverhaal over een meisje dat opgroeit in Iran begint op de eerste schooldag van 1980, kort na de Islamitische Revolutie, als ze verplicht wordt een hoofddoek te dragen. Het verscheen tussen 2001 en 2005 in vier delen en werd alom geprezen als vernieuwend en in uitersten bezongen: het was grappig en droevig, geestig en schokkend.

Wat het relaas echt sterk maakte, was de ontwapenende vertelstem van Satrapi. Ze vertelt met een heldere focus en scherpe observaties, in eerste instantie als het kind dat ze in het verhaal is, maar al snel steeds volwassener. *NRC* schreef in 2003 dat het voelt alsof de jonge Marji heel goed een vriendin van je kan zijn. Die persoonlijke insteek in combinatie met de blik van binnenuit op een repressief systeem maakte van *Persepolis* een internationale bestseller. Hoe groot haar naam was in Frankrijk, waar ze vanaf 1994 woonde, bleek uit de woorden van de Franse president Macron, als reactie op haar overlijden. Hij noemde haar een groot kunstenaar die van haar Iraanse jeugd een universeel verhaal heeft gemaakt.

DIT BEN IK OP MIJN TIENDE. DAT WAS IN 1980.
EN DIT IS EEN FOTO VAN MIJN KLAS. IK ZIT HELEMAAL LINKS, NET BUITEN BEELD. VAN LINKS NAAR RECHTS: GOLNAZ, MASHID, NARINE, MINNA.
IN 1979 VOND ER EEN REVOLUTIE PLAATS DIE NADERHAND DE "ISLAMITISCHE REVOLUTIE" IS GAAN HETEN.
DAARDOOR WERD IN 1980 VOOR HET EERST HET DRAGEN VAN EEN HOOFDDOEK VERPLICHT OP SCHOOL.

HIER, MEISJE.
DIE HOOFDDOEK DROEGEN WE NIET GRAAG, VOORAL NIET OMDAT WE NIET WISTEN WAAROM.
TE WARM!
DOE HET VOOR DE VRIJHEID!
GEEF TERUG!
EERST OP JE KNIEËN.
HU!HU!HU!
HUU! IK BEN HET ZWARTE MONSTER!

Pagina uit de strip 'Persepolis'.

Tegen extremisten

In het voorwoord van *Persepolis*, dat in 2007 als één boek in het Nederlands verscheen, vertelt Satrapi over haar drijfveren: over Iran wordt altijd gesproken in termen van fundamentalisme, fanatisme en terrorisme. Met *Persepolis* wilde Satrapi laten zien dat we geneigd zijn mee te gaan met dat vertekende beeld. „Ik vind dat het niet zo kan zijn dat een hele natie wordt veroordeeld vanwege de misstappen van een paar extremisten."

Het succes van de strip gaf Satrapi alle mogelijkheden om haar boodschap uit te dragen. Toen in 2007 van het verhaal een animatiefilm werd gemaakt, in samenwerking met de Franse animator Vincent Paronnaud, werd haar podium nog groter. De film was een succes op het filmfestival van Cannes en werd daar bekroond met de juryprijs. Later werd het twee keer onderscheiden met een César, de belangrijkste Franse filmprijs, en genomineerd voor een Oscar.

Toen Satrapi 14 jaar was, stuurden haar ouders haar naar Wenen om te studeren. In 1994 vestigde ze zich in Frankrijk, waar ze zich ontpopte als een fel criticus van het Iraanse regime. Toen er in 2022 straatprotesten uitbraken in Iran, na de dood van Mahsa Amini wegens vermeende overtreding van de kledingvoorschriften voor vrouwen, was Satrapi een vooraanstaande stem in de protesten. De vrouwenonderdrukking lag haar na aan het hart.

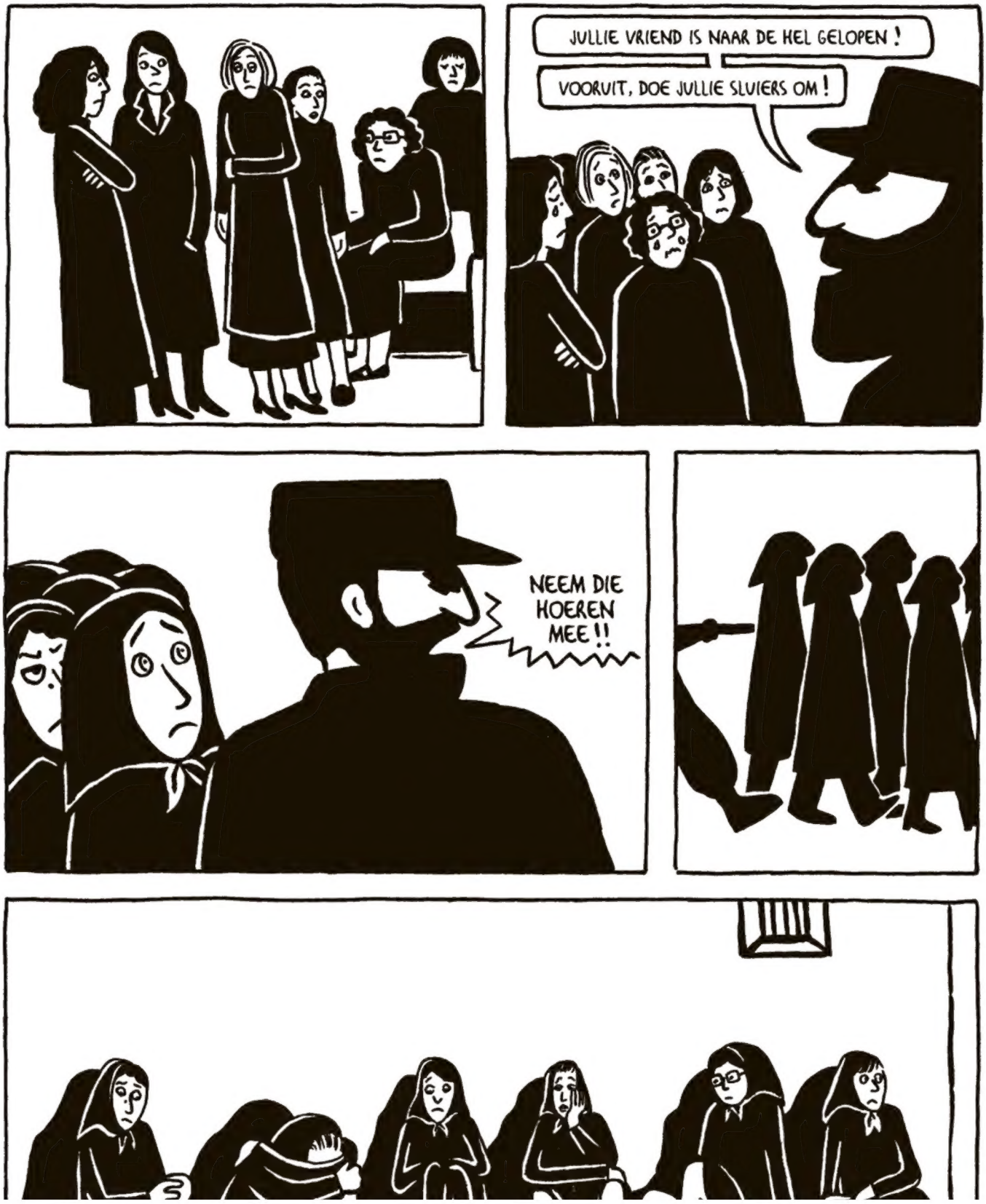

Pagina uit de strip ‘Persepolis’.

Voorbeeld voor het meisje dat na mij komt

„Als ik laat zien dat ik iets net zo goed kan als, of zelfs beter dan een man, dan heb ik de strijd gewonnen. Dan kan ik een voorbeeld zijn voor het meisje dat na mij komt”, sprak ze destijds.

Haar inzet voor internationale vrouwenrechten en haar solidariteit met het Iraanse volk leverden haar veel waardering op. Toch weigerde ze vorig jaar de hoogste civiele onderscheiding van Frankrijk, het Légion d’honneur, waarbij ze het land beschuldigde van hypocrisie vanwege het visumbeleid dat dissidenten belette vanuit Iran naar Frankrijk te reizen.

Vorig jaar overleed haar echtgenoot, de Zweedse acteur en scenarioschrijver Mattias Ripa. Dat had een enorme impact op Satrapi. Haar Instagrampagina bestond sindsdien bijna alleen nog uit verwijzingen naar Ripa, met de woorden „*For I lost the love of my life*”. Haar laatste wapenfeit was de oprichting van de Mattias and Marjane Ripa-Satrapi Cinema Foundation, om buitenlandse studenten te ondersteunen die naar Parijs willen komen om film te studeren.